

Allianties in Beeld:

EEN SYSTEMISCHE BLIK OP DE WERKRELATIE IN SAMENHANG MET UITKOMSTEN BINNEN AMBULANTE GEZINSBEHANDELING.

Samenvatting van het proefschrift van Marianne Welmers-van de Poll. Voor de volledige versie klik [hier](#)

ACHTERGROND EN DOEL (HOOFDSTUK 1)

Ambulante gezinsbehandeling is de meest ingezette vorm van jeugdhulp in Nederland, met wisselende resultaten. Toch is er relatief weinig proces-onderzoek uitgevoerd in deze vorm van jeugdhulp. De **alliantie** (werkrelatie tussen hulpverlener en cliënt) kan hierin een belangrijke factor zijn.

Doel van dit onderzoek: inzicht in alliantie-processen in relatie tot uitkomsten van de hulp binnen ambulante gezinsbehandeling.

META-ANALYSE (HOOFDSTUK 2)

- 28 studies in gezinsgerichte behandelvormen voor opgroei- en opvoedproblemen (N = 2126 gezinnen)
- alliantie levert kleine maar significante bijdrage aan behandelresultaat
- groei van alliantie tijdens het traject lijkt grotere voorspeller van goede resultaten
- meer onderzoek nodig naar systemische complexiteit van alliantie-processen in gezinsbehandeling

METHODE PRAKTIJKONDERZOEK

- 36 gezins-behandelaren
- 61 gezinnen met ambulante gezinsbehandeling
- **Video-observatie** van 2 behandelgesprekken (start- en veranderfase van de hulp)
- Vragenlijst over werkrelatie
- Persoonlijkhedsvragenlijst voor gezinsbehandelaren
- **Dossier**/vragenlijst: gedragsproblemen aangemelde kind of jongere bij start behandeling en 18 mnd. na afsluiting hulp

BIJDRAGE VAN DE GEZINSBEHANDELAAR (HOOFDSTUK 3)

PERSOONLIJKHEID

altruïsme en *openheid voor nieuwe ervaringen* positief effect op de werkrelatie, *neuroticisme*, *consciëntieusheid* en *extraversie* negatief effect

GEDRAG

actieve betrokkenheid stimuleren en investeren in *emotionele band* met de gezinsleden positief effect op werkrelatie. Als gezinsbehandelaar meer investeerde in *veiligheid* tijdens het gesprek, was zij na afloop zelf negatiever over de werkrelaties

WERKERVARING

gezinsbehandelaar geen effect

Gezinsbehandelaren investeerden vooral in de relatie met individuele gezinsleden, en weinig in *systemische* aspecten van de werkrelatie (ervaren veiligheid tijdens gesprek of de werkrelatie *tussen* gezinsleden onderling)

VERSCHILLEN TUSSEN GEZINSLEDEN (HOOFDSTUK 4)

- Gemiddeld genomen sterkste werkrelatie met moeders, daarna vaders, en dan kinderen/jongeren
- Verschillen kleiner in de loop van het traject
- Gezinsbehandelaren en moeders redelijk eens over de sterkte van hun werkrelatie. Vaders en gezinsbehandelaren in startfase niet, 2 maanden later wel
- Geen overeenkomst tussen beoordeling gezinsbehandelaar en kind over hun werkrelatie (maar: weinig kinderen en jongeren vulden zelf een vragenlijst in)

SAMENHANG MET UITKOMSTEN (HOOFDSTUK 5)

- Exploratief onderzoek met 29 gezinnen naar samenhang tussen (a) systemische aspecten van de alliantie en (b) uitkomsten van de hulp
- Hoe groter de verschillen tussen gezinsleden in geobserveerde werkrelatie met gezinsbehandelaar in startfase, hoe minder gedragsproblemen bij aangemeld kind 18 mnd. na afloop van de hulp
- In de actieve veranderfase van de hulp was deze correlatie niet meer aanwezig
- Voorzichtige aanwijzingen dat werkrelatie *tussen* gezinsleden (samenwerken aan gedeelde doelen) bijdraagt aan vermindering van internaliserende gedragsproblemen bij aangemeld kind

CONCLUSIES (HOOFDSTUK 6)

- **Werken aan goede werkrelaties** in de (ambulante) gezinsbehandeling is complex, maar draagt bij aan betere hulp
- **Geobserveerd gedrag en persoonlijkheid van de gezinsbehandelaar** beïnvloeden de werkrelatie en verdienen aandacht tijdens **supervisie en training**. Gebruik van videobeelden kan hierin helpend zijn.
- Voor hulpverleningspraktijk, opleiding en vervolgonderzoek is een **systemische benadering** van de alliantie belangrijk
- Dat betekent: meer aandacht voor de verschillende werkrelaties met gezinsleden, in het bijzonder die met kinderen en jongeren, en voor het werken aan een sterke werkrelatie *tussen* gezinsleden.

**DIT KAN BIJDRAGEN AAN BETERE HULP VOOR GEZINNEN
MET ERNSTIGE OPGROEI- EN OPVOEDPROBLEMEN**